

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Aika 19.11.2025 klo 16:30 -**Paikka** Kaupungintalo, kaupunginhallituksen kokoushuone (Tulliportinkatu 31) sekä sähköinen kokous (Teams)

Lisätietoja

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2	Pöytäkirjantarkastajat	4
3	Käyttömaksulinjaukset 1.1.2026 alkaen / Kansalaisopisto, Kansalaistoiminnan palvelut, Kirjastopalvelut, Liikuntapaikkapalvelut ja Museopalvelut	5
4	Kuopion museokeskuksen kohteiden avoinnaolo vuonna 2026	10
5	Ehdotus Kuopion kaupungin osallisuusmalliksi	12
6	Meidän Kuopio -tuki – yhteisöllisen toiminnan avustus	17
7	Kumppanuussopimukset 2026-2028	20
8	Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden lokakuun 2025 kuukausi raportti	23
9	Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan lausunto Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelmasta	25
10	Tiedonannot 19.11.2025	31

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Niiranen Pekka	puheenjohtaja	
	Kumpulainen Sami	varapuheenjohtaja	
	Collan Andersin Paula	jäsen	
	Klaavo Eero	jäsen	
	Kukkonen Laura	jäsen	
	Niiranen Juuso	jäsen	
	Nousiainen Milja	jäsen	
	Ollila Tessa	jäsen	
	Parviainen Marjatta	jäsen	
	Pylkkönen Satu	jäsen	
	Sopo Aleksi	jäsen	
	Pekka Vähäkangas	esittelijä	apulaiskaupunginjohtaja
	Savolainen-Lipponen Teija	kaupunginhallituksen edustaja	
	Lintumäki Aava	nuorisovaltuuston edustaja	
	Janne Hentunen	muu osallistuja	hyvinvoinnin edistämisen johtaja
	Hanna Kalliokoski	muu osallistuja	projektikoordinaattori
	Saku Kekäläinen	muu osallistuja	liikuntapaikkapalveluiden päällikkö
	Suvi Markkanen	muu osallistuja	talouspäällikkö
	Sirpa Niemi	muu osallistuja	vastaava asiantuntija
	Sirkka-Liisa Piipponen	muu osallistuja	osallisuuskoordinaattori
	Jusa Ruotsalainen	muu osallistuja	talouspäällikkö
	Päivi Savinainen	muu osallistuja	kirjastotoimenjohtaja
	Kirsti Turunen	muu osallistuja	kansalaisopiston rehtori
	Kati Vähäsarja	muu osallistuja	kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö
	Helka Väisänen	muu osallistuja	museokeskuksen päällikkö
	Pauliina Moilanen	pöytäkirjanpitäjä	hallintovastaava

1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

2**Pöytäkirjantarkastajat**

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Pöytäkirja tarkastetaan tekniikan niin mahdollistaessa kokouksen päätyttyä tai viimeistään kokousta seuraavana päivänä. Pöytäkirja lähetetään puheenjohtajalle, pöytäkirjanpitäjälle ja pöytäkirjantarkastajille sähköisesti allekirjoitettavaksi. Pöytäkirja pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa (www.kuopio.fi) kuntalain 140 §:n mukaisesti. Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Aleksi Sopo ja Sami Kumpulainen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

19.11.2025

3

Käyttömaksulinjaukset 1.1.2026 alkaen / Kansalaisopisto, Kansalaistoiminnan palvelut, Kirjastopalvelut, Liikuntapaikkapalvelut ja Museopalvelut

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025
8657/02.05.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502
liikuntapaikkapalveluiden päällikkö Saku Kekäläinen, puh. 044 718 2515
museokeskuksen päällikkö Helka Väisänen, puh. 044 718 2620
kirjastotoimenjohtaja Päivi Savinainen, puh. 044 718 311
kansalaisopiston rehtori Kirsti Turunen, puh. 044 718 4701
kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö Kati Vähäsarja, puh. 044 718 2513
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää linjata käyttömaksujen tarkistusten perusteet kansalaisopiston, kansalaistoiminnan palvelujen sekä kirjasto- ja liikuntapaikka- ja museopalvelujen osalta 1.1.2026 alkaen seuraavasti:

- Uusien opiskelijoiden hyvinvointikortti, jolla tarjotaan tutustumiskäynnit Kuopion kaupungin hyvinvointia edistäviin palveluihin, toteutetaan myös vuonna 2026.
- Asukas- ja kyläyhdistyksiltä tai niihin rinnastettavilta toimijoilta ei peritä käyttömaksuja heidän järjestämien toimintansa edellyttämien kokousten osalta omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden hallinnoimissa tiloissa eikä niissä tilatarpeissa, jotka liittyvät suoraan kaupunkia hyödyntävään toimintaan (esimerkiksi asuinalueen ympäristön siivoustalkoiden järjestelyt). Muilta osin asukas- ja kyläyhdistykset rinnastetaan muihin rekisteröityihin yhdistyksiin järjestettävän toiminnan perusteella.
- Asukas- ja kyläyhdistyksiltä tai niihin rinnastettavilta toimijoilta ei peritä tontinhaltijan luvan käsittelymaksua heidän omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden hallinnoimilla alueilla järjestämien kaikille kaupunkilaisille avoimien ulkotapahtumien osalta.
- Supersyysloman ja hyperhiihtolomalla jatketaan maksuttomuuskäytäntöä siten, että liikuntapaikkojen yksittäiskäyttö on alle 18-vuotiaille maksutonta seura- tai tapahtumatoimintaan varattujen käyttöaikojen ulkopuolella sekä super- ja hyperhiihtoloman maksuttomaan ohjelmatarjontaan liittyvässä toiminnassa.

- Palvelupäälliköt voivat myöntää tapahtumien rakentamis- ja purkuajoille enintään 50 % alennuksen käyttömaksuista.
- Palvelupäälliköt voivat myöntää yksittäisiä tutustumiskäyntejä vastuualueeseensa palveluihin ja päättää kampanjahinnoittelusta erikseen mm. palveluiden markkinointitarkoituksiin.
- Palveluiden hinnoittelua voidaan alentaa erityisesti hiljaisina aikoina, jolloin palveluiden kävijämäärien ennustetaan laskevan vähintään 20 % ajankohdan keskiarvosta ja palveluissa, joissa hinnoittelun alentamisen voidaan katsoa lisäävän palvelun käyttöä. Palvelupäällikkö tai hänen ollessa estynyt työnjohtaja voivat alentaa hintoja yhden viikon ajaksi kampanjaluontoisesti enintään 50 %. Alennetut kampanjatuotteet koskettavat vain yksittäiskävijöitä. Kampanjahinnoittelusta tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös ja päätös määrätään kuntalain 143 §:n nojalla heti täytäntöönpantavaksi, mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.
- Palveluiden kohderyhmähinnoittelua voidaan uudistaa palveluiden käyttöön kannustavasti.
- Mahdollisten arvonlisäverokantojen muutokset eivät vaikuta asiakkailta perittäviin arvonlisäverollisiin hintoihin.

1. Kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopisto vuokraa omasta käytöstä vapaana olevia Puistokartanon tiloja vuosittain noin 2 400 tuntia (ulkoisia ja sisäisiä vuokraajia). Tiloja vuokraamalla päästään mahdollisimman korkeaan tilojen käyttöasteeseen. Tällä hetkellä tiloissa toimii myös yksityinen koulutuksen järjestäjä (maahanmuuttajakoulutus), heidän vuokrasopimuksensa on voimassa 31.3.2025 saakka (optiovuodet 1.4.25-31.3.2026 ja 1.4.26-31.3.27).

Kansalaisopiston Puistokartanon tilavuokria ei koroteta vuoden 2026 alusta alkaen.

2. Kansalaistoiminnan palvelut

- Kuopion kaupungin lähiötyöntekijöiden koordinoiman avoimen asukastoiminnan tilat ovat maksuttomia avoimen toiminnan järjestäjille (yhdistykset, oppilaitokset ym. ei-kaupalliset toimijat). Kansalaistoiminnan palvelujen asukastiloja voi varata maksutta järjestöjen ja asukkaiden toimintaan avoimen asukastoiminnan aukioloajan ulkopuolella.
- Yhteistyössä Kino Kuvakukon kanssa toteutetuissa elokuvakulttuuria, mediakasvatusta sekä lasten ja nuorten kulttuuria edistävissä tilaisuuksissa ja elokuvaesityksissä voidaan poiketa vuokrahinnoista, samoin projektorin vuokrahinnasta voidaan poiketa mediakasvatusta sekä lasten ja nuorten kulttuuria edistävissä tilaisuuksissa ja elokuvaesityksissä, jotka toteutetaan yhteistyössä Kino Kuvakukon kanssa. Lähtökohtaisesti tilan käytöstä peritään korvaus tilavuokrana, osuutena tilaisuuden lipputuloista tai korvauksena Kino Kuvakukon henkilöstön työpanoksesta tilaisuuden toteutuksessa. Yhteistyötilaisuuksien hinnoittelusta neuvotellaan tapauskohtaisesti erikseen.

Kino Kuvakukon kerta- ja sarjalipun hintaa ei koroteta vuoden 2026 alusta alkaen.

- Liikuntaneuvonta on maksutonta.
- Liikuntaryhmien hinnoittelussa tärkein tavoite liikunnallisen elämäntavan edistäminen, liikuntapalveluiden pariin innostaminen ja ikääntyneiden ja erityistä tukea liikunnassa tarvitsevien toimintakyvyn tukeminen.
- Perumatta / käyttämättä jätetystä liikuntaryhmän varauksesta voidaan periä maksu.
- Yksityisten tahojen kaupallisten tilaisuuksien käyttömaksu määritellään Nilsin Mantun ja Alava-talon tiloissa yleishyödyllisten tilaisuuksien käyttömaksua korkeammaksi.
- Yhteistyössä Nilsin Mantulla ja Alava-talolla toteutettujen tapahtumien tilavuokrasta sovitaan tapauskohtaisesti.

3. Kirjastopalvelut

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) määrittelee kirjaston maksuttomiksi palveluiksi omien aineistojen käytön, lainaamisen, varaamisen, ohjauksen ja neuvonnan. Kunta voi periä maksun myöhässä palautetusta aineistosta, varatun aineiston noutamatta jättämisestä ja muista kuin edellä mainitusta suoritteista (kopiointi, tuotteet yms.) sekä tilojen vuokraamisesta. Maksu ei saa ylittää omakustannusarvoa.

- Kirjastopalveluiden maksuihin ei tehdä korotuksia, sillä on viimeisimmäksi korotettu syksyllä 2024 ja vuoden alussa 2025. Kirjaston vuokrattavien tilojen vuokria korotettiin 1.10.2024 lähtien huomioiden yleisen arvonlisäveron korotuksen 24%:sta 25,5%:iin: näyttelytila 304 €/viikko ja 64 € / päivä, kokoussali 51 € / tunti, pieni ryhmätyötila 12,20 € / tunti, hinnat sisältävät voimassa olevan alvin. 1.1.2025 alkaen korotettiin aikuisten aineiston myöhästymismaksu 0,40 euroon/vrk/laina (ennen 0,35 euroa/vrk/laina) ja kustannustason nousun myötä kaukolainan postitus- ja käsittelymaksu korotettiin 4 euroon/nide (ennen 3 €/nide). Lisäksi asiakas maksaa kaukolainan lähettävän kirjaston perimät kulut.

4. Liikuntapaikkapalvelut

- Kaikkien julkisyhteisöjen hinnoittelu yhdenmukaistetaan hyvinvointialueen käyttömaksujen mukaiseksi.
- Yritysten kaupallisen liiketoiminnan käyttömaksujen hinnoittelussa käytetään kunkin liikuntapaikan kaupallisen toiminnan hinnoittelua toiminnan arvonlisäverokanta huomioiden. Ellei kaupallista hintaa tilalle ole erikseen määriteltä, käyttömaksut määräytyvät liikuntapaikkapalveluille koituvien laskennallisten reaalikulujen mukaisesti.
- Pesäpallstadionin ja Neulamäen hiekkatekonurmikentän otteluiden käyttömaksut yhdenmukaistetaan tekonurmikenttien käyttömaksujen kanssa muiden, kuin pääsarjaotteluiden osalta.

- Jäähallin muiden paikkakuntien seurojen/joukkueiden aikuisten ottelutapahtumissa käytetään kaupallisen käytön verotonta hinnoittelua lisättynä voimassa olevalla arvonlisäverolla.
- Koulujen muiden tilojen kuin liikuntasalien päivähinnoittelu muutetaan vastaamaan kolmen tunnin käyttöhintaa maksuluokittain. Muutos ei koske Lumitin erillistä tapahtumahinnastoa.
- Kuopion jäähallin kesäkaudelle pyritään lisäämään tapahtumakäyttöä alennetulla hinnoittelulla vuonna 2026. Liikuntapaikkapalveluiden päällikkö voi alentaa jäähallin tapahtumakäytön hintoja max. 50 prosenttia aikavälillä 1.6.-15.7.2026.
- Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen kaupallisten tapahtumien määrää pyritään kasvattamaan alentamalla kaupallisten tapahtumien hinnoittelua 30 %:a.

5. Museopalvelut

Museoiden käyttömaksujen hinnoittelussa seurataan museoalan kansallista hinnoittelutasoa ja otetaan huomioon näyttelytuotannoista ja palveluista syntyvät kustannukset, asetetut tulotavoitteet sekä lautakunnan käyttömaksulinjaukset.

Museoiden pääsymaksuja on korotettu vuosina 2022 ja 2025 Kuopion museon osalta. Vuosina 2023 ja 2024 ei pääsymaksuihin tehty muutoksia, lukuun ottamatta ryhmälipun hintaa sekä Taidemuseon alennetun pääsymaksun hintaa, jota alennettiin asiakaspalautteen ja taidemuseopalveluiden hyvinvointivaikuttavuuden lisäämiseksi yhdellä eurolla.

Vuonna 2026 Taidemuseon pääsylipun hinta nousee näyttely- ja palvelukonseptiuudistuksen valmistuttua loppuvuodesta 2025. Uusi peruspääsymaksu on 12€, alennettu pääsymaksu 6€. Vuonna 2025 hinnat olivat 10€/5€. Muiden museokohteiden pääsymaksut eivät vuonna 2026 muutu. Kuopion museoiden pääsymaksut 1.1.2026 alkaen ovat seuraavat (Kuopion kaupungin museot kuuluvat pääsymaksujen osalta 0 % alv-kantaan.):

- Kuopion museo: peruspääsymaksu 15 €, alennettu hinta 10 €
- Kuopion taidemuseo: peruspääsymaksu 12 €, alennettu hinta 6 €
- Kuopion korttelimuseo: peruspääsymaksu 8 €, alennettu hinta 5 €
- J.V. Snellmanin kotimuseo: pääsymaksu 10 €; museo on avoinna vain ryhmille (ryhmän koko vähintään 10 hlöä), tilauksesta.

Alennettuun pääsylippuun ovat oikeutettuja opiskelijat, työttömät, eläkeläiset, varusmies- tai siviilipalvelusta suorittavat. Vähintään 10 henkilön ryhmien jäsenet ovat oikeutettuja ryhmälippuun (erillinen alennettu hinnoittelu).

Sisäänpääsy on maksuton alle 18-vuotiaille, opetusryhmille, sotaveteraaneille, avustajille, Kaiku-kortilla, lehdistölle, alan ammattilaisille ja opiskelijoille sekä museon vieraille.

Päätös

Selostus

Kuopion kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta vuodelle 2026 joulukuussa 2025. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää vuoden 2026 talousarvion käyttösuunnitelmasta kokouksessaan vuoden 2026 alkupuolella.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulotavoite määräytyy kaupunginvaltuuston talousarvion mukaisesti. Käyttömaksulinjaus esitykset on tehty hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan vuoden 2026 talousarvioesityksen pohjalta ja lautakunnan talousarvioesitys perustuu Kuopion kaupunginvaltuuston talouden tasapainotusohjelman linjauksiin. Lisäksi käyttömaksulinjaus esityksissä on huomioitu perusteiden lähtökohtana Kuopion kaupungin strategia ja siitä johdetut tavoitteet sekä aiemmin käyttömaksujen käyttöönnotosta ja niiden suuruuden määräytymisestä tehdyt päätökset.

Sivistystoimialan toimintasäännön mukaan käyttömaksujen määräytymisen perusteista päättää hyvinvoinnin edistämisen lautakunta ja varsinaiset käyttömaksut päättävät palvelupäälliköt. Toimintasäännön mukaan taidepalveluiden johtajat päättävät pääsylippujen ja tilavuokrien hinnoitteluperusteista. Tältä osin tehdyt päätökset ovat lautakunnan tiedoksiannoissa.

Vuoden 2026 käyttömaksujen linjausten ja palvelujen kehittämisen lähtökohtana on asiakasmäärien kasvattaminen. Päätösesitys käyttömaksujen linjauksista vuodelle sisältää myös linjausesitykset käyttömaksujen korotuksista ja muutoksista.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 35

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet 8657/2025 Vaikutusten ennakkoarviointi

4**Kuopion museokeskuksen kohteiden avoinnaolo vuonna 2026**

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025

8637/12.03.03/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502

museokeskuksen päällikkö Helka Väisänen puh. 044 718 2620

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää, että:

a. Korttelimuseon viikoittaista avoinnaoloa supistetaan yhdellä päivällä vuonna 2026 tammi-huhtikuussa ja syys-marraskuussa siten, että kohde on avoinna yleisölle jaksoilla ma 5.1. – su 3.5. ja ma 31.8.–su 29.11. vain perjantaista sunnuntaihin klo 10–15. Supistuksessa on huomioitu vuonna 2025 tehty päätös sulkea Korttelimuseo kevät- ja syyskaudella tiistaisin ja keskiviikkoisin (Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.02.2025 § 13, 1449/12.03.03/2025.)

b. Lisäksi Korttelimuseo on avoinna Minna Canthin päivänä 19.3. sekä resurssien mukaisesti kevät- ja syyslomien aikaan.

c. Kuopion museo ja Kuopion taidemuseo KUMMA ovat avoinna keskiviikkoisin klo 11–18 vuonna 2026.

Päätös**Selostus**

Museokeskuksen yleisötyön resurssi supistui palkkatukityöllistämisen muutosten vuoksi neljä henkilötyövuotta vuonna 2025. Muutosten vaikutuksia on pyritty huomioimaan vuodelle 2025 tehdyllä päätöksellä, jolla Korttelimuseon aukioloaikaa supistettiin (Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025, 8637/12.03.03/2025.). Kuitenkin vuoden 2025 aikana on huomattu, että toteutetut supistukset eivät ole olleet riittävä toimenpide. Yleisötyön henkilöstöresurssi ei riitä museokohteiden avoinnapitoon vuoden 2025 aukioloajoilla ja palvelukonseptilla, ja palveluita on sopeutettava alkaen siitä, että avoinnaoloaikoja edelleen sopeutetaan käytettävissä olevaan yleisötyön henkilöstöresurssiin.

Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

19.11.2025

Museokohteilla on erilaiset palvelukonseptit, yleisö- ja näyttelytilat sekä asiakasvolyymit. Kohteiden keskimääräiset asiakasmäärät 30.9.2025 mennessä: Kuopion museo 30,1 käyntiä/avoinnaolotunti, taidemuseo KUMMA 15,3 käyntiä/avoinnaolotunti ja Korttelimuseo 14,0 käyntiä/avoinnaolotunti. Keskiviikkoiltojen klo 18-19 kävijämäärät ovat olleet Kuopion museolla ja taidemuseolla huomattavasti em. keskimääriä alhaisemmat, Korttelimuseo ei ole ollut keskiviikkoiltoisin avoinna vuonna 2025.

J.V. Snellmanin kotimuseo on avoinna vain tilauksesta ryhmille sekä vuosittain J.V. Snellmanin päivänä. Korttelimuseossa asiakasvierailut painottuvat museokohteista selvimmin kesäaikaan sekä joulukuuhun. Kuitenkin etenkin näyttelytarjonta vaikuttaa siihen paljonko asiakkaita näiden aikojen ulkopuolella Korttelimuseossa vierailee.

Museokeskuksen päällikkö esittää, että Korttelimuseon viikoittaista avoinnaoloa supistetaan (vuoden 2025 supistusten lisäksi) yhdellä päivällä vuonna 2026 tammi-huhtikuussa ja syys-marraskuussa siten, että kohde on avoinna yleisölle jaksoilla ma 5.1. – su 3.5. ja ma 31.8.–su 29.11. vain perjantaista sunnuntaihin klo 10 – 15. Pidemmät avoinnaolot ti-su järjestetään kesä- ja joulukausilla mikäli kaupungin kesäharjoitteluresurssi pysyy vuoden 2025 tasolla. Lisäksi Korttelimuseo on avoinna Minna Canthin päivänä 19.3. sekä resurssien mukaisesti kevät- ja syyslomien aikaan. Mikäli sopeutusta kohdennettaisiin vielä nykyistään enemmän Korttelimuseoon, esimerkiksi perjantain sulkemisella, koululaisten ja varhaiskasvatuksen käynnit estyisivät kohteesta lähestulkoon kokonaan.

Museopalveluissa on valmisteltu sopeutustoimena lisäksi seuraavaa muutosta museokohteiden avoinnaoloon: Kuopion museon ja taidemuseo KUMMAN avoinnaoloajat priorisoidaan ja sopeutus kohdennetaan ainoastaan keskiviikkoihin, joissa siirrytään yhteen työvuoroon. Kuopion museo ja Kuopion taidemuseo KUMMA ovat avoinna keskiviikkoisin klo 11-18 vuonna 2026. Koulujen ja päiväkotien vierailuja keskitetään näissä kohteissa tiistai- torstai- ja perjantaiaamuihin.

Kevään 2026 aikana museokeskuksessa arvioidaan yleisötyön henkilöstöresurssin riittävyyttä näillä aukioloajoilla sekä mahdollisia vaikutuksia työhyvinvointiin ja tehtäväkohtaisiin työn painotuksiin.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 30.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet 8637/2025 Vaikutusten ennakkoarvio

Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

19.11.2025

5

Ehdotus Kuopion kaupungin osallisuusmalliksi

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025
4286/00.01.02/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502

kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö Kati Vähäsarja, puh. 044 718 2513

vastaava asiantuntija Sirpa Niemi, puh. 044 718 2504

osallisuuskoordinaattori Sirkka-Liisa Piipponen, puh. 044 718 8922

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi

a. Meidän Kuopio -osallisuusmallin liitteen 5 mukaisesti

b. Maaseuturaatien toimintasäännön liitteen 6 mukaisesti

Päätös

Selostus

Kuopion kaupungissa on suunniteltu kaupungin osallisuusmallia usean vuoden ajan. Yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on ollut Kuopion kaupunginvaltuuston käynnistämä Lähiöohjelmamainen kehittäminen vuosina 2021–2022. Kehittämisen jatkoksi Kuopion kaupungin lähidemokratiajaosto esitti elokuussa 2022 osallistuvan budjetoinnin määrärahaa, henkilöressurssien lisäystä lähiöohjelman toteutukseen sekä digitaalisen osallisuusalustan hankintaa. Kuopion kaupunginhallitus hyväksyi kansalaistoiminnan palveluiden valmistelevan lähiöohjelman raportin ja merkitsi muilta osin asian tiedoksi. Osallisuuden toteuttaminen jatkuu osana yksiköiden normaalia toimintaa.

Kuopion kaupungin lähidemokratiajaosto asetti 9.11.2023 osallisuustyön tavoitteeksi kumppanuuden asukkaiden kanssa. Kaupunki tekee yhteistyötä kuntalaisten kanssa

vaihtoehtojen kehittämiseksi ja toivetailan muodostamiseksi. Kuopion kaupunginvaltuusto päätti 20.5.2024, että kehitetään kaupunkitasoisesti osallisuusmalleja ja lähidemokratiaa. Kehitystyössä huomioidaan alueiden erilaisuus ja erilaiset tarpeet säilyttämällä pitäjäraadit sekä kehittämällä niiden toimintaa.

Edellä mainittujen linjausten ja kehittämistä tukevien työpajojen jälkeen Kuopion kaupungin lähidemokratiajaosto päätti 27.5.2025 kokouksessaan ehdottaa hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle Kuopion kaupungin osallisuusmalliksi kansalaistoiminnan palveluiden valmistelemaa Meidän Kuopio – osallisuusmallia.

Meidän Kuopio -osallisuusmalliin pyydettiin lausuntoja 13.6.-31.8.2025 välisenä aikana. Kaupunki sai yhteensä 35 lausuntoa kaupungin lautakunnilta, vaikuttamistoimielimiltä, pitäjäraadeilta, kaupungin toimialueiden johtoryhmiltä, Lasten Parlamentilta, kaupungilta yleisavustusta saaneilta järjestöiltä ja yhdistyksiltä, Pohjois-Savon hyvinvointialueelta. Lausuntojen lyhyet yhteenvedot ja yksityiskohtaiset vastaukset lausuntojen kehittämisehdotuksiin on luettavissa tiedostossa osallisuusmalli_lausunnot_vastineet.pdf.

Meidän Kuopio -osallisuusmallin valmisteluun ja vaikutusten arviointeihin järjestettiin vuonna 2025 seuraavia keskustelutilaisuuksia, työpajoja ja kysely:

- Kysely: Sähköinen kysely 17.4.–8.5., vastauksia 84.
- 28.4. Vammaisneuvosto (Teams)
- 28.4. Kaikille avoin keskustelutilaisuus ja työpaja
- 6.5. Länsirannan kylät ry (Teams)
- 26.8. Kaikille avoin maaseutuvaikutusten arviointi –tilaisuus
- 2.9. Lasten Parlamentin hallituksen jäsenet

Lisäksi Lähidemokratiajaosto kokoontui keväällä 2025 kaksi kertaa työpajaan käsittelemään osallisuusmallin esitykseen saapuneita palautteita. Kyselyn, keskustelutilaisuuksien ja työpajojen tuotokset ovat saatavilla osallisuusmallin verkkosivulla [Osallisuusmalli - Kuopio](#)

Lausuntojen ja vaikutusten arviointien tuomat keskeiset muutokset Meidän Kuopio – osallisuusmalliin:

- Huomioidaan saavutettavuus osallistumisen keinoissa
- Foorumien tuotokset tarvittaessa lautakuntakäsittelyyn
- Kaupunginvaltuuston päättämä toimintamääräraha jaetaan kokonaan maaseuturaadeille, sillä ei rahoiteta uutta Meidän Kuopio-tuki yhteisöllisen toiminnan avustusta. Yhteisöllisen toiminnan avustus rahoitetaan avustuksiin osoitetusta vuotuisesta määrärahasta.
- Itäisen maaseutualueen kylistä Ranta-Toivala ja Uuhimäki siirretään Riistaveden maaseuturaatiin.
- Kaupungin toimialojen toimintasääntöihin kirjataan osallisuuden kehittäminen
- Osallisuuskoulutusta toimialojen johtoryhmien jäsenille ja valmistelijoille.

Meidän Kuopio -osallisuusmalli toteutetaan nykyisin henkilöresurssein. Tehtävät ja vastuut määritetään erikseen.

Meidän Kuopio -osallisuusmalli

Meidän Kuopio -osallisuusmalli pitää sisällään:

- a. Osallisuuden kehittäminen koko kaupungin perustoiminnassa
- b. Osallisuuden edistäminen lähidemokratiassa
- c. Osallisuuden edistäminen vapaassa kansalaistoiminnassa

a) Osallisuuden kehittäminen koko kaupungin perustoiminnassa

Kuopion kaupungin palveluja ja kaupunkiympäristöä suunnitellaan yhdessä asukkaiden kanssa. Perustoimintaan sisältyy paljon lakisääteisiä kuulemisia. Osallisuuden edistäminen kuuluu jokaiselle kaupungin työntekijälle ja viranhaltijalle ja tapahtuu normaalissa toiminnan johtamisessa. Kaupungin toimialojen toimintasäntöihin kirjataan osallisuuden kehittäminen.

Kuopion perustoiminnassa tapahtuvaa osallisuustoimintaa kehitetään viestimällä osallisuuden tavoitteista, mahdollisuuksista ja toteutuneista toimenpiteistä. Kaupungin henkilöstölle tarjotaan monipuolista koulutusta viestintään ja suunnitteluosallisuuden menetelmiin. Kuopiossa suunnitteluosallisuuden keinoja ovat muun muassa toimijaverkostot, kumppanuuspyödyt, hankekohtaiset asukasraadit, maaseuturaadit, kyselyt, keskustelutilaisuudet ja yhteissuunnittelu.

Dialogia eli keskustelevaa vuoropuhelua käydään kaupungin, asukkaiden ja eri toimijoiden kanssa vuosittaisissa kaupunki- ja maaseutufoorumeissa sekä hyvien väestösuhteiden edistämiseen keskittyvässä foorumissa. Keskustelevassa vuoropuhelussa osallistujat tuovat oman osaamisensa, tutkitun tiedon ja kokemustiedon yhteiseen hetkeen.

Kuopiossa toimii kolme vaikuttamistoimielintä vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto sekä Lasten Parlamentti. Kaupungin perustoiminnassa hyödynnetään yhä enemmän näiden toimielinten jäsenten osaamista ja asiantuntemusta. Lasten Parlamentti toimii tiiviissä yhteistyössä koulujen oppilaskuntien kanssa ja siten tavoittaa laajalti koululaiset.

Kaupunginjohtaja asettaa osallisuuden kehittämisryhmän, joka edistää organisaation osallisuustoimintaa ja siinä tarvittavia tukitoimenpiteitä sekä vaikuttavuuden arviointia. Osallisuuden kehittäminen kirjataan kaikkien toimialueiden toimintasäntöihin. Kaupungin käyttöön ottamat päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnit tukevat kaupungin kumppanuuspyrkimyksiä asukkaiden kanssa.

b) Osallisuuden edistäminen lähidemokratiassa

Kuopion kaikilla maaseutualueilla on maaseuturaatitoimintaa. Maaseuturaadit edistävät alueen asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kaupunginvaltuusto päättää vuosittain maaseuturaatien toimintamäärärahan, joka jaetaan tasasummaisena maaseuturaatien kesken.

Maaseuturaateja on kahdeksan (itäinen maaseutu sisältyy Riistaveteen ja Vehmersalmeen):

- Etelä-Kuopio (3 137 as.)
- Juankoski (3 975 as.)
- Karttula (3 063 as.)
- Länsi-Kuopio (1 751 as.)
- Maaninka (3 379 as.)
- Nilsinä (5 471 as.)
- Riistavesi (2 702 as.) *
- Vehmersalmi (1 911 as.) *

Yhteensä 25 389 asukasta

Suluissa oleva luku on alueen asukasluku 31.12.2024 Lähde: Tilastokeskus; Kuopion kaupunki.

Itäisestä maaseudusta Asuma, Särkiniemi, Kurkiharju, Kortejoki, Vaajasalo, Säyneensalo, Ranta-Toivala ja Uuhimäki kuuluvat Riistaveden maaseuturaatiin ja Jänneniemi, Suotaival Vehmersalmen maaseuturaatiin. Etelä-Kuopio ja Länsi-Kuopio eivät ole aiemmin sisältyneet pitäjäraatialueisiin.

Maaseuturaatien tehtävät:

- Toimii alueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamisväylänä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.
- Edistää yhteisöllisyyttä, alueen viihtyisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia
- Koordinoi ja rakentaa alueen toimijoiden ja kaupungin välistä yhteistyötä ja tuo esiin alueen kehittämisen tarpeet.
- Laatii lausuntoja ja aloitteita alueen kehittämiseen liittyvistä tarpeista.
- Järjestää tilaisuuksia, joissa kuullaan alueen asukkaita ja yhteisöjä ja edistetään vuoropuhelua kaupungin ja eri toimijoiden kanssa.
- Avustaa suurissa häiriötilanteissa kaupungin viestintää.
- Maaseuturaati laatii talousarvion, toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

Keskeisellä kaupunkialueella tapahtuu paljon kaupungin perustoiminnassa. Osallisuutta vahvistetaan kaupungin normaalissa toiminnassa ja viestitään vahvasti osallistumisen mahdollisuuksista monikanavaisesti. Mahdollistetaan eri väestöryhmien yhdenvertainen

osallisuus ja osallistuminen. Toimintakulttuurin muutosta tuetaan organisaatiossa asukaslähtöisempään ja osallistavampaan suuntaan.

c) Osallisuuden edistäminen vapaassa kansalaistoiminnassa

Kuopion kaupunki mahdollistaa vapaata kansalaistoimintaa asukkaille sekä muille toimijoille tarjoamalla tiloja, antamalla avustuksia ja neuvontaa. Yleisavustuksilla tuetaan muun muassa kylä- ja asukasyhdistyksiä, nuorisoseuroja, urheiluseuroja, eläkeläis- ja kansanterveysjärjestöjä, kulttuuriyhdistyksiä sekä kylätaloja ylläpitäviä toimijoita.

Otetaan käyttöön uusi tukimuoto, Meidän Kuopio -tuki, yhdistysten, yhteisöjen ja asukkaiden toteuttamaan toimintaan Kuopiossa. Tuki myönnetään kerta-avustuksena monenlaiseen yhteisöllisyyttä lisäävään, kaikille avoimeen toimintaan. Tavoitellaan yhteisöllisyyden ja yhteisöjen kehittymistä, asukkaiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta.

Tuki yhdistää Meidän Kuopio -festivaalin tuotantotuen sekä pitäjäraatien aiemmin myöntämät avustukset / rahoituksen tapahtumiin. Lisäksi on käytössä talkooraha ja muut kaupungin avustumahdollisuudet alueiden kehittämiseen ja toimintaan.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 30

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

4286/2025 Tavanomaista tarkempi lapsivaikutusten arviointi
4286/2025 Maaseutuvaikutusten arviointi, asukkaat
4286/2025 Maaseutuvaikutusten arviointi, asiantuntijat
4286/2025 Vaikutusten ennakkoarviointi
4286/2025 Meidän Kuopio osallisuusmalli
4286/2025 liite: Maaseuturaatien toimintasääntö

6**Meidän Kuopio -tuki – yhteisöllisen toiminnan avustus**

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025

8623/02.05.01.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502

kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö Kati Vähäsarja, puh. 044 718 2513

vastaava asiantuntija Sirpa Niemi, 044 718 2504

vastaava asiantuntija Jonna Forsman, 044 718 2468

projektikoordinaattori Hanna Kalliokoski, puh. 044 718 2130

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää ottaa käyttöön Meidän Kuopio -tuen liitteen 1 mukaisesti.

Päätös**Selostus**

Meidän Kuopio -tuki on kansalaistoiminnan palveluiden avustusmuoto, jolla tuetaan yhdistysten, yhteisöjen ja asukkaiden toteuttamaa toimintaa Kuopiossa. Avustuksen tavoitteena on tukea yhteisöllisyyttä ja yhteisöjen kehittymistä, asukkaiden hyvinvointia ja yhdessä tekemistä sekä yhdenvertaisuutta.

Kerta-avustus on tarkoitettu monenlaiseen yhteisöllisyyttä lisäävään, kaikille avoimeen toimintaan (esim. tapahtumat, retket, kurssit, naapuruston hyvinvointiin liittyvät hankkeet). Tukimuoto pohjautuu Kuopion kaupungin Meidän Kuopio -osallisuusmalliin, Meidän Kuopio -festivaalin tuotantotukimalliin sekä pitäjäraatien alueen kehittämisen toimintaan. Uuden tuen avulla suoraviivaistetaan avustusprosessia.

Meidän Kuopio -tuki on harkinnanvarainen avustusmuoto ja se on aina osarahoitusta. Myönnettävät summat ovat enintään 4 000 €. Avustuksessa on jatkuva haku, hakemuksia käsitellään kerran kuukaudessa (heinäkuussa ei käsitellä hakemuksia). Hakemus on toimitettava etukäteen, viimeistään 1 kk ennen toiminnan aloittamista.

Tuki maksetaan jälkikäteen selvitystä vastaan. Selvitys on toimitettava 2 kk kuluessa. Perustellusta syystä tuki voidaan maksaa hakijalle osittain myös ennakoon.

Mihin myönnetään:

Meidän Kuopio -tukea myönnetään kertaluontoiseen tai projektinomaiseen omaehtoiseen toimintaan tai säännöllisen toiminnan käynnistämiseen. Toiminnan tulee olla kaikille avointa, mutta toiminnalla voi kuitenkin olla jokin kohderyhmä. Toiminnan tulee tavoittaa laaja joukko yhteisön kohderyhmään kuuluvia.

Tuki on tarkoitettu edellä mainitun toiminnan, tapahtuman tai projektin kuluihin, esimerkiksi materiaali-, markkinointi- ja tilakustannuksiin (ei kaupungin omiin tiloihin nykyisen avustusohjeen mukaan) sekä palkkioihin.

Meidän Kuopio -tukea voidaan myöntää projekteille, joiden sisällöt ovat suunnitelmallisia ja toteutuskelpoisia sekä budjetiltaan realistisia. Toiminnassa tulee huolehtia fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta tapahtuman tai toiminnan luonne huomioiden.

Avustusta voivat hakea yhdistykset, yleishyödylliset yhteisöt, työryhmät, itsenäiset tuottajat ja taiteilijat. Kun hakija on rekisteröimätön työryhmä, merkitään hakijaksi ryhmän yhteyshenkilö. Muut ryhmän jäsenet mainitaan hakemuksessa nimeltä ja he vastaavat avustuksesta yhteisesti. Sama hakija/hakijayhteisö voi saada kerta-avustusta pääsääntöisesti vain kerran vuodessa. Hakijan tulee olla täysi-ikäinen.

Muut avustusmuodot: [Avustukset - Kuopio](#)

Avustusohje: [Kuopion kaupungin avustusohje 2025](#)

Avustukset 2026	
Yleisavustukset	969900
Jääurheilu	450000
ESR+	50000
Kumppanuussopimukset yhteensä	2154100
Meidän Kuopio yhteisöllisen toiminnan avustus	80000
Yhteensä	3704000

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 30 §

Kuopion kaupunki

Kokouskutsu

10/2025

19

Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

19.11.2025

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

8623/2025 Meidän Kuopio -tuki

8623/2025 Vaikutusten ennakkoarviointi

Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

19.11.2025

7

Kumppanuussopimukset 2026-2028

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025
3551/02.05.01.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502

vastaavaa asiantuntija Sirpa Niemi, puh. 044 718 2504

kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö Kati Vähäsarja, puh. 044 718 2513

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää

a. hyväksyä kumppanuussopimukset vuosille 2025-2027 seuraavasti / vuosi:

Pohjois-Savon Liikunta ry 55.000 €

Sos-Lapsikyläsäätiö sr 30.000 €

Pelastakaa lapset ry Kuopion Perheentalo 48.000 €

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry 30.000 €

Yhteensä 163.000 €

b. valtuuttaa kansalaistoiminnan päällikön allekirjoittamaan kumppanuussopimukset

Päätös

Selostus

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päätti 20.3.2024 15§ ottaa käyttöön kumppanuussopimusavustushaun, joka on kohdistettu Kuopion alueella toimiville järjestöille, jotka tarvitsevat toimintansa tueksi näkymän avustuksesta pidemmäksi aikaa kuin vuodeksi kerrallaan.

Kumppanuussopimusten piiriin haettiin ammattimaisia toimijoita, jotka saavat esim. valtionavustusta tai STEAn avustusta tai muuta ulkopuolista rahoitusta.

Kumppanuussopimusten kriteerit:

Kuopion kaupungin hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen kumppanuussopimushaku on kohdistettu Kuopion alueella toimiville järjestöille ja sopimukset laaditaan kolmivuotisiksi. Kumppanuussopimushaku on ehdollinen.

Uuden kumppanuussopimushakuprosessin eteneminen edellyttää, että Kuopion kaupungin talousarviossa on varattu vuosittain määrärahaa avustuksiin ja kumppanuussopimuksiin.

- Hakijan on oltava oikeustoimikelpoinen yhdistys tai yhteisö
- Hakijayhteisön kotipaikka on Kuopio tai toiminta-alueena on Kuopio
- Hakijayhteisöllä on y-tunnus
- Hakijan toiminta on ammattimaista, pitkäjänteistä ja jatkuvaa Kuopiossa
- Hakijan toiminta on vakiintunutta ja toiminta on hyvin saavutettavissa
- Hakija on saanut toimintaan myös muuta rahoitusta, kaupungin tuki on aina osarahoitus
- Hakijan toiminta on pääasiassa ympärivuotista
- Hakijan toiminnassa on huomioitu Kuopion kaupunkistrategian ja Hyvinvoiva Kuopio-ohjelman painopistealueet
- Hakija toimittaa kaupungille vuosittain toimintasuunnitelman, talousarvion, toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen.

Yleiset kumppanuussopimusperiaatteet:

- kumppanuussopimus on Kuopion kaupungin ja yhteisön välinen sopimus, jonka yhteinen tavoite on vahvistaa kuopiolaisten hyvinvointia
- hakijoiden kanssa käydään sopimusneuvottelut, jossa sopimusosapuolille määritellään yhteistyön muodot ja tavoitteet
- kumppanuussopimus on harkinnanvarainen
- kumppanuussopimuksista päättää hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Kumppanuussopimushaku oli avoinna 9.5.-13.6.2025 ja määräaikaan mennessä saapui 7 hakemusta.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päätti 20.8.2025 53§ valita kumppanuussopimusneuvotteluihin 4 toimijaa, joiden kanssa neuvottelut on käyty syyskuussa 2025 ja toimijat on esittäytyneet hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle lokakuun kokouksessa.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 30 §

Kuopion kaupunki

Kokouskutsu

10/2025

22

Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

19.11.2025

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet 3551/2025 Kumppanuussopimukset 2026-2028
 3551/2025 Vaikutusten ennakkoarviointi

8**Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden lokakuun 2025 kuukausi raportti**

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025

8717/02.02.02/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

talouspäälikkö Jusa Ruotsalainen, puh. 044 718 4221

talouspäälikkö Suvi Markkanen, puh. 044 718 2151

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta merkitsee lokakuun 2025 kuukausiraportin tiedoksi.

Päätös**Selostus**

Kirjasto- ja museopalveluiden lokakuun ennusteessa ei nähdä olennaisia poikkeamia talousarvioon.

Liikuntapaikkapalveluiden toimintatuotot ennustetaan jäävän talousarviosta Tahko Span, tapahtumamyyntin sekä Kultsi-kortin heikon myyntin vuoksi. Kultsi-kortin myynti jakautuu liikuntapaikkapalveluiden, museoiden, kino kuvakukon, kansalaisopiston, teatterin ja kaupungin orkesterin kesken. Palvelu- ja tarvikeostoihin ennustetaan säästöä talousarvioon verrattuna.

Kansalaisopiston toteuma on talousarviota parempi. Tulokseen vaikuttaa erityisesti opiskelijamäärän kasvu ja maksujen korotukset.

Kansalaistoiminnan palveluostoissa jää käyttämättä osallisuuden edistämisen määrärahaa. Myös rekrytoinneissa on ollut viiveitä, mistä johtuen henkilöstökulut tulevat olemaan talousarviota pienemmät.

Teatterin osalta syksyn uutuusmusikaali jää sille asetetusta lipputulotavoitteesta ja toteutuu viime vuoden musikaalia heikommin vastaavaan ajankohtaan nähden. Musikaalin

tuotantokustannukset ovat maltilliset, sillä se on tuotettu pitkälti omin voimin ja tanssiteatteri Minimien kanssa yhteistyössä. Muut tuotannot ovat edellisvuoden tasolla.

Musiikkikeskuksen kokous- ja kongressituotot jaksottuvat loppukevääseen sekä syksyyn. Kevätkausi oli teatterin ulosvuokrausten kannalta huono: perumisia tuli, mutta tilanne tuntui olevan alalla yleinen ja yhteinen. Syyskausi on kuitenkin osoittanut piristymisen merkkejä. Vuositasolla myyntiennuste tulee jäämään talousarviosta.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 69 §

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on toiminnan seuranta koskeva asia (KH 21.10.2024/, §293).

Liitteet 8717/2025 Hep lokakuun 2025 kuukausiraportti

Kaupunginhallitus
Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

§ 315

06.10.2025
19.11.2025

9

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan lausunto Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelmasta

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025
696/00.01.02/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502

kehittämispäällikkö Katri Hiltunen, puh. 044 718 5050

hallintopäällikkö Maikki Rouvinen, puh. 044 718 2060

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle lausunnon Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelmasta:

Palveluverkkosuunnitelmaesitys koskee varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tulevaa palveluverkkoa ja siihen suunniteltuja muutoksia. Tässä lausunnossa on tarkasteltu palveluverkkosuunnitelmaesityksen vaikutuksia hyvinvoinnin edistämisen palveluihin.

Palveluverkkosuunnitelmaesityksestä on tehty laaja vaikutusten arviointikokonaisuus. Sen perusteella suunnitelmaesityksessä esitetyt toimenpiteet tukevat lasten ja nuorten hyvinvointia, kun oppimisympäristö on laadukas ja opetuksen laatu vastaa opetussuunnitelmia. Toimenpiteet voivat tukea yhteisöllisyyttä, kun oppilaiden määrä kasvaa ja yhä useammalle oppilaalle tarjoutuu mahdollisuuksia harrastuksiin ja yhteisöllisiin tapahtumiin koulupäivien yhteydessä, lisäksi mahdollisia kavereita enemmän.

Suunnitelman vaikutusten arvioinnin perusteella voidaan myös todeta, että Kuopion kaupungin ja kaupunkiseudun palveluverkoston suunnittelussa on otettu huomioon useita kielteisiä vaikutuksia. Palveluiden keskittäminen ja muutokset voivat aluksi lisätä lasten ja perheiden kokemaa epävarmuutta, vähentää lasten vapaa-aikaa ja heikentää kaverisuhteita. Lapsi saattaa suurempaan kouluun siirryttäessä kokea aluksi turvattomuuden tunnetta, jolloin koulun henkilökunnan tuki on erityisen tärkeää ja opetushenkilökunnan lisäksi on saatavilla oltava kuraattorien, psykologien, terveydenhoitajien sekä koulunuorisotyön palveluita.

Kaverisuhteiden jatkuvuus on tärkeä osa lapsen sosiaalista kehitystä. Alueen asukasmäärän ja lapsimäärän ennustettu väheneminen luo helposti jatkuvaa epävarmuutta ja voi hajottaa yhteisöjä, vähentää lasten sosiaalisia kontakteja, lisätä yksinäisyyttä ja heikentää heidän turvallisuutensa tunnetta.

Kaupunginhallitus
Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

§ 315

06.10.2025
19.11.2025

Myönteisten vaikutusten lisäämiseksi on tärkeää varmistaa turvalliset ja terveelliset oppimisympäristöt, tarjota kattavia hyvinvointia edistäviä palveluita ja toimintaa, ottaa perheet mukaan palveluiden suunnitteluun, tarjota monipuolisia vapaa-ajan mahdollisuuksia, tukea kaverisuhteita, varmistaa riittävät resurssit ja pedagoginen tuki, vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä kuulla lasten, nuorten ja perheiden näkemyksiä.

Mahdollisten kouluverkosto muutoksien yhteydessä on tärkeää, että koulupäivän aikana kiinnitetään erityisesti huomiota lasten ja nuorten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden sekä turvallisuuden edistämiseen. Kaupunkialueella turvalliset, kävellen tai pyöräillen kuljettavat koulumatkat edistävät lasten ja nuorten arkiliikkumista. Yhteisöllisyys ja tiiviit sosiaaliset verkostot tukevat lasten mielenterveyttä ja sosiaalista kehitystä.

Lähellä sijaitseva koulu mahdollistaa parhaimmillaan lasten itsenäisen liikkumisen ja osallistumisen koulun jälkeisiin harrastuksiin ja kerhoihin. Koulujen tilat ovat keskeisiä liikunta- ja kulttuuripalvelujen toimintapaikkoja. Toisaalta alueen asukasmäärän ja lapsimäärän ennustettu väheneminen heikentää yhteisöjen aktiivisuutta ja lasten mahdollisuuksia osallistua kerhoihin ja tapahtumiin. Pienten koulujen ja kylien mahdollisuudet tarjota erilaisia vapaa-ajan ja harrastamisen mahdollisuuksia ovat hyvin rajalliset. Isompien koulujen yhteydessä mahdollisuudet erilaisiin harrastuksiin voivat olla monipuolisempia ja helpommin yhdistettävissä osaksi koulupäivää.

Koulujen mahdolliset lakkauttamiset vaikuttavat kansalaisopiston toimintamahdollisuuksiin alueilla. Kansalaisopiston toimintaa voidaan järjestää myös yksityisten toimijoiden tiloissa tai muiden lähimpien koulujen ja päiväkotien tiloissa, mikäli nykyiset mahdollisuudet järjestää toimintaa nykyisten koulujen tiloissa poistuvat.

Mikäli koululakkautuksiin päädytään, olisi tärkeää pyrkiä mahdollisuuksien mukaan säilyttämään alueen ulkoliikuntapaikat. Samoin uusissa koulu- ja päiväkotihankkeissa tulee tilojen hyödyntäminen myös asukkaiden vapaa-ajan käyttöön huomioida jo tulevien hankkeiden suunnitteluvaiheessa.

Päätös

Selostus

Kuopion palveluverkkosuunnitelma on jatkoa valtuuston toukokuussa 2024 asettamalle tehtävälle laatia Kuopiolle kaupunkitasoinen palveluverkostotarkastelu sekä samalla vastata talouden tasapainotusohjelman mukaisiin säästötoimenpiteisiin palveluverkon osalta.

Palveluverkkosuunnitelmassa tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisen palveluverkkoa Kuopiossa vuoteen 2035 saakka. Lukiokoulutuksen, nuorisopalvelujen ja hyvinvoinnin edistämisen palveluverkkoa ei käsitellä tässä suunnitelmassa.

Kaupunginhallitus
Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

§ 315

06.10.2025
19.11.2025

Palveluverkkosuunnitelma perustuu Kuopion strategiaan, väestöennusteeseen sekä asumisen ohjelmointiin ja kaavoitukseen. Suunnitelman avulla on tarkoitus optimoida ja kehittää palveluverkkoa, jotta se vastaa kasvavan kaupungin nykyisiin ja tuleviin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarpeisiin talousnäkökulma huomioiden. Suunnitelma tukee kaupungin kasvua, kehitystä ja elinvoimaa, mutta ottaa huomioon palvelutuotannon ja investointien kustannukset aiempaa paremmin. Palveluverkkosuunnitelmassa huomioidaan lasten ja nuorten määrien jo toteutunut ja tuleva alueellinen kehitys, alueiden kehityskuva, olemassa oleva kiinteistökanta sekä maankäytön suunnitelmat. Palvelutoiminnan kehitys ja erilaiset muutokset sekä nykyisen rakennuskannan kapasiteetti, kunto ja odotetut peruskorjaukset vaikuttavat suunnitelmaan paljon.

Suunnitelmasta toteutettiin syksyllä 2025 kaupunginhallituksen 6.10.2025 päätöksen mukaisesti vaikutusmahdollisuuksien varaaminen. Palveluverkkosuunnitelmasta on tehty kaupungin ohjeen mukainen päätösten vaikutusten ennakkoarviointi sekä tavanomaista tarkammat lapis- ja maaseutuvaikutusten arvioinnit. Näiden aineistot ovat olleet valmistelijoiden käytössä.

Hallintosäännön mukaan lautakunnat valmistelevat valtuustolle palveluverkkosuunnitelman ja kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta antaa kaupunginhallitukselle lausuntonsa Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelma: varhaiskasvatus ja perusopetus -luonnoksesta.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 2 §, 30 §

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten ennakkoarvioinnit ovat liitteenä

Liitteet

696/2025 liite: Kuopion palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2035:
varhaiskasvatus ja perusopetus
696/2025 liite: Palveluverkkosuunnitelma: kaupunkialueen yläkouluverkko
vuoteen 2035, kaikki tutkitut skenaariot

Kaupunginhallitus
Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

§ 315

06.10.2025
19.11.2025

696/2025 liite: Palveluverkkosuunnitelma kooste vaikutusmahdollisuuksien
varaamisesta

696/2025 liite: Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin
palveluverkkosuunnitelmasta: varhaiskasvatus ja perusopetus

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 315

Valmistelijat / lisätiedot:

kaupunkisuunnittelujohtaja Ilkka Laine, puh. 044 718 5401

apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

kehittämispäällikkö Katri Hiltunen, puh. 044 718 5050

hallintopäällikkö Maikki Rouvinen, puh. 044 718 2060

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus päättää asettaa Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelman luonnoksen julkisesti nähtäville ja toteuttaa hallintolain mukaisen vaikutusmahdollisuuksien varaamisen.

Päätös

Merkitään, että kaupunginhallituksen varajäsen Elena Chiksoeva saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 15.56.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Kuopion kaupungille valmistui keväällä 2025 palveluverkkoselvitys "[Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys](#)". Osana prosessia kuntalaisille varattiin hallintolain (434/2003) 41 §:n mukainen vaikutusmahdollisuuksien varaaminen.

Osana vaikutusmahdollisuuksien varaamista toteutettiin kuntalaisille ja henkilöstölle sähköinen kysely ajalla 10.4.-10.5.2025. Henkilöstökyselyyn tuli 93 vastausta, kuntalaiskyselyyn 543 vastausta. Lisäksi kirjaamoon tuli 13 yksityishenkilöiden kannanottoa. (liite)

Kaupunginhallitus
Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

§ 315

06.10.2025
19.11.2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta pyysi osana vaikutusmahdollisuuksien varaamista lausunnot Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvityksestä vaikuttamistoimielimiltä, pitäjäraadeilta, kaupungin työryhmiltä ja palveluverkkoon kuuluvilta yksiköiltä 10.5.2025 mennessä. Muilla yhteisöillä oli mahdollisuus jättää lausunto kirjaamoon. Kirjallisia lausuntoja jätettiin yhteensä 42 kappaletta. (liite)

Lisäksi järjestettiin kuntalaistilaisuudet Valtuustotalolla 23.4., Riistaveden koululla 6.5., Maaninkajärven koululla 7.5., Kissakuusen koululla 8.5.2025. Tilaisuuksissa esiteltiin selvityksen sisältöä. Lisäksi Riistaveden koululla, Maaninkajärven koululla ja Kissakuusen koululla kuntalaisilla oli mahdollisuus osallistua maaseutuvaikutusten arvioimiseen. (liite)

Osana tarkempaa lapsivaikutusten arviointi nuorisovaltuusto teki kyselyn oppilaskunnille. Kuopion alakoulujen, yhtenäiskoulujen, yläkoulujen ja lukiodien oppilas- ja opiskelijakuntien ohjaaville opettajille lähetettiin ohjeistus Forms-kyselyn toteuttamiseksi oppilaskunnan hallituksen kanssa. Kysely oli avoinna 28.4.-20.5.2025. (liite)

Palveluverkkoselvitys ja palveluverkkosuunnitelma muodostavat kokonaisuuden. Palveluverkkosuunnitelman käsittelyvaiheessa hyödynnetään saatuja mielipiteitä sekä tehtyjä vaikutusten arviointeja, joita tarvittaessa täsmennetään suunnitelmavaiheessa.

Siirryttäessä suunnitelmavaiheeseen työskentelyn ohjaus on ollut kaupunkisuunnitteluryhmällä ja työtä on koordinoanut kaupunkisuunnittelupalvelut. Kaupungille on valmisteltu luonnos Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2035: Varhaiskasvatus ja perusopetus. Suunnitelman luonnos sisältää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkoston. Kun kyseessä on useampaa toimialaa koskettava suunnitelmahanke, kaupunginhallitus päättää vaikutusmahdollisuuksien varaamisesta kuntalaisille.

Kuntalaisille varataan hallintolain mukainen vaikutusmahdollisuus tarjoamalla palveluverkkosuunnitelmasta lisätietoa kaupungin [www-sivulla](http://www.kuopio.fi) sekä järjestämällä kuntalaistilaisuuksia. Kuntalaisille annetaan mahdollisuus lausua mielipiteenä sähköisen kyselyn kautta tai kirjallisesti kaupungin kirjaamoon kirjaamo@kuopio.fi 2.11.2025 mennessä.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 2 §.

Kaupunginhallitus
Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

§ 315

06.10.2025
19.11.2025

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on jo ennakkoarvioidusta asiasta (KH 21.10.2024, § 293).

Liitteet

6962/2025 liite: Koonti saapuneista yhteisöjen lausunnoista

6962/2025 liite: Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen kuntalais- ja henkilöstökyselyjen koonti

6962/2025 liite: Tavanomaista tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi - koonti kuntalaisarvioinneista

6962/2025 liite: Tavanomaista tarkemman lapsivaikutusten arviointi Kuopion kaupungin ja kaupunkiseudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys - lasten ja nuorten osallisuus

6962/2025 liite: Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2035: Varhaiskasvatus ja perusopetus

Hyvinvoinnin edistämisen
lautakunta

19.11.2025

10

Tiedonannot 19.11.2025

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025
8700/00.01.01/2024

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta merkitsee edellä olevat asiat tiedoksi ja päättää, etteivät ne anna aiheutta enempään toimenpiteisiin ja ettei edellä mainituissa pöytäkirjoissa olevia päätöksiä oteta hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan ratkaistavaksi.

Päätös

Selostus

Muut tiedonannot

Pöytäkirjanote/Tuusniemen kunnanvaltuusto, Koillis-Savon kirjastoauto

Kuntalaisaloite ja vastaus/ Kokeiluhanke vuorovaikutteisen demokratian käyttöönotosta Kuopiossa

Kuntalaisaloite ja vastaus/ Kansainväliset mitat täyttävän haulikkolajien harjoittelukeskuksen rakentaminen Kuopion Heinjoelle tai muualle Kuopion alueelle

Hakemus ja vastaus puijon hyppymäkien käyttömaksujen kohtuullistaminen

Viranhaltijapäätökset 13.10.-11.11.2025

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on tiedoksi merkittävä asia (KH 21.10.2024, § 293).

- Liitteet
- 8700/2024 Pöytäkirjanote Tuusniemen kunnanvaltuusto 20.10.2025 § 69
 - 8700/2024 Kuntalaisaloite ja vastaus/ Kokeiluhanke vuorovaikutteisen demokratian käyttöönotosta Kuopiossa
 - 8700/2024 Kuntalaisaloite ja vastaus/ Kansainväliset mitat täyttävän haulikkolajien harjoittelukeskuksen rakentaminen Kuopion Heinjoelle tai muualle Kuopion alueelle
 - 8700/2024 Hakemus ja vastaus pujon hyppymäkien käyttömaksujen kohtuullistaminen
 - 8700/2024 Viranhaltijapäätökset 13.10.-11.11.2025